

MÉS FEMENINS, SI US PLAU

Fa pocs dies ha aparegut als mitjans de comunicació la notícia que una dona ha estat nomenada *bisbe* de l'església anglicana. De fet, ja fa uns anys que en aquesta església les dones poden ser ordenades *capellans* o *sacerdots*, cosa que suposa un avenç en el reconeixement de la condició femenina dins l'àmbit de les religions, tradicionalment tan poc propenses a incorporar en els seus diversos estaments les persones d'aquest sexe.

Inevitablement, aquesta notícia ens porta una altra vegada al tema sempre controvertit de la formació dels femenins dels noms d'oficis i professions. En efecte, com hem d'anomenar una dona que exerceix algun dels càrrecs esmentats més amunt?

Ho consultem el DIEC2 i hi constatem el següent:

1. Els femenins de *bisbe* i *sacerdot* són formats amb el sufix *-essa*;
2. Hi ha dues entrades diferents per a les formes masculines i femenines d'aquests dos mots;
3. Les definicions de *bisbe* i de *bisbessa* no són les mateixes: un *bisbe* és un "Prelat superior d'una diòcesi", i una *bisbessa*, una "Dona d'algunes esglésies cristianes que ha rebut l'ordenació episcopal, cap d'una diòcesi".
4. La definició de *sacerdot* té dues accepcions: "Home consagrat a l'exercici públic del culte, a fer d'intermediari entre els homes i la divinitat, a tenir cura de les coses sagrades" i "En l'Església catòlica, home consagrat a Déu i ordenat prevere". La definició de *sacerdotessa* inclou només una part de la primera accepció de *sacerdot*: "Dona dedicada al culte a la divinitat, a tenir cura de les coses sagrades." No hi ha la segona accepció.
5. El mot *capellà* és només masculí.

Partint del fet que el nombre de professions a les quals la dona ha accedit s'ha fet més gran, i preveient que aquesta tendència no s'aturarà, ¿seria forassenyat d'aplicar de manera generalitzada (amb permís de la normativa) la marca *-a*, que és la regla més comuna i usual per formar els femenins dels noms variables en gènere? El mateix DIEC ja reconeix aquesta forma en una gran quantitat de casos i la incorpora a la mateixa entrada que la forma masculina (*advocat advocada, enginyer enginyera, arquitecte arquitecta, manyà manyana, capatàs capatassa, etc.*). Per tant, si una dona pot ser *arquitecta*, no hi pot haver una dona *bisba*? Si una dona pot ser *manyana*, no hi pot haver una dona *capellana*? I, estenent aquest criteri a noms d'altres professions, ¿no hi podria haver també una *xefa* de restaurant o una *pilota* de motos, només per posar dos exemples?

Per cert, precisament quan ja teníem aquestes línies gairebé enllestides, hem sentit per la ràdio un comentarista lingüístic que feia referència als dos darrers exemples esmentats: defensava que *xef* i *pilot* havien de ser invariables, perquè les formes femenines *xefa* i *pilota*, deia ell, "no queden bé". Ja sabem que les regles de la gramàtica són incompatibles amb l'estètica, sempre subjectiva. ¿No podria ser, però, que valoracions d'aquest tipus tinguin encara un cert predicament quan els noms de professions són, precisament, femenins?

Neus Faura